

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra 50 K Félévre 220 K
 Negyedévre . . . 110 K Egész évre . . . 440 K
EGYES PÉLDANY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlósy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

A száműzött egyetemek meghívása

A székhelyükről száműzött egyetemek idáig Budapesten működtek. Ennek azonban nem volt sok értelme, mert Budapestnek más-különbén is meg van a maga népes egyeteme és azon a párhuzamos tanszékek. Így a budapesti egyetem ifjúsága a vendégegyetemek nélkül is abban a helyzetben van, hogy szabadon választhat a különböző tudományos irányok képviselői között. De más-különbén is a fővárosban nagyon mostohán és csak ideiglenes módon voltak elhelyezkedve a pozsonyi és a kolozsvári intézetek. Végül figyelembe vevendő az is, hogy semmiképpen sem kívánatos az ifjúságnak a fővárosba csődítése, mert sem anyagilag, sem erkölcsileg nem lehet róluk kielégítőleg gondoskodni. De arról a magasabbrendű kulturpolitikai szempontokról sem szabad megfeledkezni, hogy a főváros káros földuzzasztása helyett a vidéki központokat kell erősíteni, mert a vidék mindig jobban ellent tud állani a politikai, erkölcsi és szellemi szélsőségeknek, mint a főváros a maga mindenféle összetételű fluktuáló és idegen, sőt nemzetellenes hatásokról kitett lakosságával.

Ezeknek megmondolása a kormányt arra az elhatározásra vezette, hogy a száműzött egyetemeket a vidéken helyezze el addig, míg székhelyeikre visszaköltözhetnek. Ezért újból megindult a versengés az egyetemek ügyében. Mint tudjuk, Szeged városa jelentékeny anyagi áldozat fölkarolásával ajánlkozott a kolozsvári egyetem elhelyezésére. Ezzel szemben a debreceni egyetem mindkét egyetemet meghívta az együttműködésre. Ez pusztán udvariassági tény gyanánt is jelentős elhatározás volt hazafias szempontból. Németországnak csak egy egyeteme, a strassburgi vált hontalanná. De ezt az egyet az összes egyetemek vendégül hívták.

A meghívás ténye és annak elfogadása azonban kulturpolitikai szempontból sokkal nagyobb jelentőségű egy előkelő hazafias gesztusnál. Nagyfontosságú kulturpolitikai érdekek kívánják meg azt, hogy a vendégegyetemek itt, és **épen itt, találjanak ideiglenes otthonra.**

Mindenekelőtt az, hogy ezeknek debreceni elhelyezése sokkal kevesebb költségbe kerül mint bárhol másutt. Ez pedig az ország mai helyzetében nagyon fontos érv. Igaz ugyan, hogy rendkívüli kiadások itt is merülnek fel, jobbra abban a formában, hogy bizonyos kiadásokat már most meg kell tenni, amelyek a debreceni egyetem kiépítésének befejezéséig, esetleg halaszthatók volnának. Csak hogy ezek a kiadások nem vesznek kárba, mert a debreceni egyetemnek az így eszközölt befektetésekre ezentul is szüksége lesz, ha már a vendégegyetemek boldog otthonukban folytatják tovább működésüket. Míg ha olyan helyen települnek le, ahol ez idő szerint nincs egyetem, sőt jövőre is másnemű főiskolai székhelyül van kiszemelve, akkor az oda befektetett pénz az elköltözés után legnagyobb részében kárba vész.

De ennél is fontosabb anyagi következményei vannak annak, hogyha Debrecenben települnek meg a hontalanná vált intézmények, ugyanis üresedés esetén a tanszékeket nem szükséges betölteni, mert ott van a testvéregyetem együttműködő másik tanára. Ellenben ha Szegeden telepítik meg a kolozsvári egyetemet, esetleg a pozsonyit ismét egy másik helyen, négy egyetem tanári létszámát kell

állandóan teljességben tartani, mert esonkán az egyetem nem teljesítheti hivatását. Ez első perctől kezdve jelentékeny összeggel terheli, vagy könnyíti az államháztartást.

De figyelembe kell venni a történetpolitikai lehetőségeket is. Ha — amit nem lehet tudni, bár ne adja Isten — hazánknak *mai csonka alakjában évtizedekig kell elkintódnia* szó sem lehet arról, hogy négy különálló egyetemet fenntarthatasson. Legalább kettőt okvetlenül föl kell adnia. Így megszakad a történelmi folytonosság vagyis *megszűnik vagy a pozsonyi vagy a kolozsvári, vagy esetleg a debreceni egyetem* de közülök kettő mindenestre. Még ha a pozsonyi és a kolozsvári egyetemek ide költöznek, beláthatatlan időig működhetnek együtt, mint kolozsvár- pozsony- debreceni egyesült v. együttműködő egyetemek. Erre példa is van a wittenberg-hallei (voltaképpen hallei) egyetemben. De a Báthory Zsófiától székhelyéről elűdözött sárospataki kollégium is tovább élt, mint sárospataki kollégium Kasán és Marosvásárhelyen, mindaddig, míg székhelyére visszatérhetett.

De a kérdésnek legnagyobb jelentősége van a **debreceni helyiérdekek szempontjából.** Talán nem látjuk túlsötéten a helyzetet, ha azt mondjuk a debreceni orvosi fakultásból belátható időn belül csak a vendégegyetemnek ide telepítésével lehet valami. Mert ha azok nem idejönnek, azok idege helyen való megtelepítése *fölemészti azt a pénzt, amit más-különbén a debreceni orvosi karra fardíthat-*

nának. Már pedig Debrecennek és környékének égető szüksége van a debreceni egyetem orvosi karára és klinikájára.

Es ez úgy szólván, márt holnapra megvalósulhat, ha a hontalanná egyetemek elhelyezésére szánt 50 milliót Debrecenben investálják. És ha a pozsonyi és kolozsvári professzorok itt települnek le, a debreceni egyetemet már csak a tanári erő és létszám dolgában is a *budapesti és népesebb és hírnevesebb külföldi egyetemek színvonalára emelik.* Könnyű elgondolni, mit jelent ez a debreceni egyetem és a debreceni kultúra jövőjének szempontjából. Ha t. i. a megszállt országrészek felszabadulnak, az ország anyagi helyzete oly lendületre kap, hogy a pozsonyi és a kolozsvári egyetemeket visszaállíthatják a hatalmassá fel-növekedett debreceninek esonkítása, degradálása nélkül is.

Es Debrecennek most *nem kell* ily célra *új dldo-atoktól félnie.* Csak arról van szó, hogy meglevő épületeit, minden tényező jóakaratu egyetértésével bölcsen és a nagy cél szem előtt tartásával használja ki. Még a lakáskérdés is megoldható, mert az másutt is felmerül és csak az állam segítségével oldják meg másutt is. És hát nem érdeke Debrecennek, hogyha valamelyik város lakásépítő akciója tetemesebb állami segítségben részesül, mint más városé, ez a város Debrecen legyen?!

Ajánljuk az egyetemi tanács ily irányú előterjesztését a városi tanácsnak és közgyűlésnek jóakaratu és bölcs megfontolásra!

Megszakítottuk az Ausztriával folytatott gazdasági tárgyalásokat

felmerült annak a szükségessége, hogy a már régen megkötött szerződést haladéktalanul felmondják, miért is a magyar kormány úgy látja, hogy a megállapodást egyáltalában nem ratifikálhatja.

Bécs, jan. 3. (N. St. t. j.) A MTI Bécsi lapok magyar forrásból közlik, hogy a magyar kormány tudatta az osztrák külügyminiszterrel, miszerint nincs abban a helyzetben, hogy az osztrák-magyar kereskedelmi és forgalmi egyezményt, amelyről a magyar kormány képviselőivel tárgyalásokat folytattak, a maga részéről ratifikálja. életbeléptesse. A magyar kormány a gazdasági tárgyalásokban azzal a tervvel vett részt, hogy Ausztria kijelenti, hogy a békeszerződésről Magyarországgal barátságos megbeszélést folytat, továbbá nagy súlyt helyez arra, hogy a felmondást lehetőleg rövid határidőben állapítsák meg, mivel Magyarországot az a terv vezette, hogy élni fog a felmondás

Anépszövetség létjogosultsága

Azon el nem fogadott és mégis általánosan ismert tény, hogy a kormány egy *valami* és a nép, mely őt megbizta, egy *másik*, hogy mindkettőjük érdeke és akarata merőben ellentétes, azt eredményezik, hogy a kormány törekszik abba a népszövetségbe való felvételre, amelyet a nép elutasít magától. Arra nézve, hogy a népszövetség, amely a trianoni békét megalkotta, nem olyan intézmény, mely becsületet és előnyt nyújthat, nem oszlanak meg a vélemények. Knox szenátor azt mondta a párisi népszövetségi gyűlésről, hogy az nem leszerelte a háborút, hanem maga követeli, ajánlja és szentesíti, s az a törekvése, hogy a jövő minden háboruját hatalmas világháborúvá tegye.

De mindazonáltal mégis lehetnek időleges okok, amelyek egyes kormányokra nézve mértékadó arra vonatkozólag, hogy a népszövetségbe való felvételüket, mint szükséges rosszat, kérelmezzék. Egy legyőzött állam nem várhat belépésétől befolyást arra, hogy a népszövetség változtasson magatartásán, csak a győztes államok azok, amelyek arra számíthatnak, s a felfogás jobbúlása csak a semleges, vagy nem érdekelt államok közbelépésére következhetik be.

A népszövetség jövőjére tehát rendkívüli fontossága az, hogy az Egyesült Államok milyen magatartást fognak vele szemben gyakorolni. Ha erre vonatkozólag véleményünk akarunk magunknak alkotni, abból az időpontból kell kiindulnunk, amikor az amerikai szenátus a versaillesi békeszerződésnek és a népszövetségi tervezetnek ratifikálását megtagadta. Az a blokk, amely ezt a junktimot elutasította, nem rendelkezett többséggel a felső házban, de elég erős volt ahhoz, hogy a szükséges kétharmad többség összeállítását megakadályozza. És két csoportból is állott: először abból, amely oly népszövetségről, mely Amerikára bizony felelőségeket hárít, mit sem akar tudni, azután abból, amely belement volna ugyan egy népszövetség létesítésébe, de nem olyanba, amelyet Párisban hoznak össze s olyanba sem, amely egy igazságtalan és keresztlühivelletlen békeszerződéssel van összekapcsolva. Az első csoport elvetette a békeszerződést, mert a népszövetségre vonatkozó határozatokkal volt egybekötve, a második elvetette az általa kívánt népszövetség létesítése dacára is. Ez a két csoport megegyezhetett volna egymással abban, hogy minden olyan békeszerződést, amely elveiknek meg nem felel, megobstruál. Ha azonban nem egy ily tervezet elutasításáról, hanem ily értelmű tárgyalások megindításáról lett volna szó, e két csoportnak utjai minden valószínűség szerint kereszteztek volna. Vagy lehetséges lett volna egy középvonal, amelyen találkozhattak volna és milyenek voltak akkor az esélyek Amerikában a népszövetségi gondolat megtestesülésére?

A népszövetség kérdése a most lezajlott választási kampányban a vita alapja volt, lehet, hogy csak azért, mert a két nagy pártnak egyike sem mert a belpolitikai kérdésekhez hozzányúlni.

Amit azonban a kortesbeszédekben hallottunk a népszövetségről, az igazán kevés és a kevés is valóban érthetetlen. A demokráta elnökjelölt, Knox, melegen örvendezett azon, hogy Amerika belép a népszövetségbe s azt jelentette, hogy néhányszor a „főntartásokból” eltudott képzelné magának a republikánus Harding a népszövetségről, mint a népek szabad egyesüléséről beszélt, s amelynek Amerika souverainitásából egy jöttát sem áldozhat föl. S azt a látszatot keltette mintha nem akarna mindent világosan kifejezni. Rost szenátor ellenben pontosabban magyarázta álláspontját. Kijelentette, hogy nagy hibája a népszövetségnek a rossz és teljesíthetetlen békeszerződésekkel való összefüggés.

Kifejtette, hogy a népszövetség nem más mint egyesület az 1919. évi békefeltételek kikényszerítéséhez.

Harding elnök választási győzelme óta bátorságot vett magának arra, hogy a versaillesi népligáról, mint megbukottról beszéljen.

Kinyilvánította azt a nézetét, hogy rövid időn belül az előkelő személyiségek közül meg fog hívni magához, hogy velünk a kérdés jobb megoldásáról tanácskozzék. S ha ez a társaság az új elnökkel a Marionban összeül, Európa még egyszer feszült figyelemmel fog a Nyugat felé nézni. Bár a feltörő remények soha többé ne omolnának össze!

Magyar felkelés a felvidéki cseh uralom ellen

Bécs, január 3. (Nemzeti St. tel. jel.) A Montag a következő táviratot közli, amely Kassáról Prága megkerülésével Lengyelországon át érkezett Bécsbe.

Dec. 25-én a Felvidék régóta visszafojtott lázongása nyílt felkelésbe tört ki. — Nagy harcok támadtak a lakosság és a megszálló csapatok között. Nemesak az Erdős Kárpátok-

Megalakult a Pasics-kormány

Belgrád, január 3. (N. St. t. j.) Pasics, az új jugoszláv miniszterelnök megalakította kormányát, amely 6 demokratából és 6 radikálisból áll. Pasics megtartotta a külügyminiszteri tisztségét is.

ban tört ki a felkelés, de az egész Felvidéken terjed.

Az Erdős Kárpátok magyar és zsidó lakosságának szervezetei közös szövetségben tömörültek, hogy közösen védjék meg érdekeiket. Ezekhez csatlakoztak a tótok is. Az Erdős Kárpátok rutén népének vezére, dr. Stefan is csatlakozott a mozgalomhoz.

Ujévi üdvözlések

Budapest, jan. 3. (Nemz. St. tel. jel.) A kormány tagjai ujév napján összegyűltek a miniszterelnöki palotában. A kormány tagjai nevében Hezédus Lóránt pénzügyminiszter üdvözölte Teleki Pál miniszterelnököt.

A kormány ezután átvonult a kormányzóság épületébe, ahol a kormányzó Teleki Pál miniszterelnök üdvözölte. Kifejtette, hogy az ország a teljes konszolidáció útjára lépett s méltatta a Kormányzó e téren való hervadhatatlan érdemeit. Az erős és új Magyarország megalkotásának eszközeit a gazdasági megerősödésben és a szociális nyugalom helyreállításában látja.

A Kormányzó az üdvözlésre a következőkben válaszolt.

— Ezeréves multunknak legszomorubb esztendeje záródott le a tegnapi napon.

Ratifikáltuk a békét, amely hazánkat darabokra taposta. Ratifikáltuk, az események kényszerítő hatása alatt s mert biztunk azokban az ígéretekben, amelyeket a kísérő levélben kaptunk. — Szomszédainkkal keresni fogjuk a megértést és a megértésre náluk is számítunk. Osztrák szomszédainkkal évszázadokon át szoros viszonyban voltunk s azt szeretnénk, hogy a jövőben újra a régi baráti viszony állhatna fenn. A többi külföldi államokkal való jó viszony ápolását is keressük. Különös hálaival kell megemlékeznem a pápa öszentségéről, valamint azokról az államokról, amelyek rokonszenyüket a háború okozta sebek enyhítésével is megnyilvánították.

A belpolitikai kérdésben különösen a gazdasági megerősödésére van szükség. Erőseknek, egységessnek, keresztény erkölcsöktől és nemzeti érzéstől áthatottaknak kell lenniük, mert csak ezáltal fog szent István koronája a régi fényben ragyogni.

Ezután a kormány tagjai visszatértek a miniszterelnökségi palotába, ahol a kormányt Hermann Miksa üdvözölte.

Teleki miniszterelnök hosszabb beszédben válaszolt. Amit most általában kurzusnak neveznek, az nem kurzus az egy természetes fejlődési fokozat, amelynek el kellett következnie. Ezt az irányt az ország nem hagyhatja el mert ezen az uton haladhatunk az új, erős Magyarország felé.

Fő program, dolgozni, és dolgozni, és dolgozni hagyni.

Első dolog a gazdasági reform, a munkás-kérdés megoldása, a munkásság felkapolása. Ezzel függ össze az amnesztia rendelet is. Az amnesztia rendelet kiterjed azokra a területekre is, amelyeket Magyarországhoz visszafognak csatolni, így Pécsre Baranyára.

Megfogjuk engedni, hogy a munkásság érdekképviselete működhessék. Ez a szakszervezetek visszaállítása, de nem fogjuk engedni, hogy szakszervezetek politizálhassanak.

A köztisztviselők, a katonai tisztikar kérdését megoldjuk. Ezután a megszállott területek lakosságának küld üzenetet. Végül a külpolitikai kérdések során megemlíti, hogy most várjuk a jóvátételi és határmegállapító bizottságot, amelyet a békeszerződés kísérő levelében már megjegyeztek.

A keresztény nemzeti párt nevében Bernolák Nándor Debrecen III. kerületének nem-

zetgyűlési képviselője üdvözölte vezérüket Hailer Istvánt, míg Rubinek Gyulát Barla-Szabó József üdvözölte.

A Kormányzó ujév napján fogadta a ref. egyháztanács küldöttségét is. A Kormányzó meglepetéssel fogadta a küldöttséget s élénken érdeklődött az egyházmegyei és közügyek iránt.

Beiratkozási hirdetmény

A debreceni m. kir. tudományegyetemen a rendes beiratkozások az 1920/21. tanév II. felére 1921. évi február hó 7-én kezdődnek és bezárólag február 18-ig tartdnak.

Azok, akik valamely egyetemről amiat utasítottak el, mert ott a létszám betelvéen, fölvehetők nem voltak, ezt a körülményt hitelesen igazoló okmánnyal felszerelt kérvényben utólagosan is kérhetik fölveletüket valamely karra. Az ez okból elkészve jelentkezők utólagos beiratkozási kérvényüket március 19-ig a kardinálisához, azontul jelentkezők március 18-ig az egyetem rectorához adhatják be.

A tudományegyetemre csak oly egyének iratkozhatnak be, kik nemzethűségi s erkölcsi tekintetben feltétlenül megbízhatók és csak oly számban, amennyinek alapos kiképzése biztosítható.

E rendelkezések az előző tanévekben már beiratkozva volt rendes és rendkívüli hallgatók beiratkozási jogát nem érintik, amennyiben nemzethűség szempontjából és erkölcsi tekintetben való feltétlenül megbízhatóságukat megfelelően igazolták.

Beiratkozni csak engedéllyel lehet. Beiratkozási engedélyért tehát mindenkinek folyamodni kell. A beiratkozási engedélyt kérő folyamodványt annak a karnak a dekánjához kell benyújtani, amely karba a folyamodó beiratkozni kíván.

A nemzethűség szempontjából és erkölcsi tekintetben való feltétlenül megbízhatóságának elbírálása céljából minden első ízben folyamodónak a következő eredeti okmányokat kell folyamodásához csatolnia:

1. Születési anyakönyvi kivonat. 2. Középiskolai érettségi bizonyítvány. 3. Erkölcsi bizonyítványt folyamodónak eddigi magatartásáról, különösen a nemzethűség szempontjából, városi v. községi előjáróságától. 4. Közhatalosági bizonyítványt a szülők foglalkozásáról, vagyoni helyzetéről s arról, mióta laknak jelenlegi lakóhelyükön. 5. Annak a középiskolának, amelyen a VIII. osztályt végezte, igazgatója által kiállított bizonyítványt eddigi magatartásáról és arról, alkalmas-e főiskolára való fölveleire.

Kivételnek van helye a nemzeti hadsereg tényleges állományu tisztjeire nézve, akik a m. kir. honvédelmi miniszter írásbeli engedélyével kérnek beiratkozási engedélyt s akik csak az 1. és 2. alatt említett okmányokat tartoznak bemutatni. A folyamodások 1920 január 31-ig adandók be.

Bettman-Hollweg meghalt

Berlin, január 3. (N. St. t. j.) Bettmann-Hollweg dr. volt német birodalmi kancellár ma éjjel rövid szenvedés után meghalt.

Konstantint elismerik

Athén jan. 3. (N. St. t. j.) Anglia, Amerika és Olaszország formálisan is elismerték Konstantin görög királyt.

HIREK

Meg van elégedve

Debrecennel és a legujabban itt lábra kapni kezdő szellemmel a szabadkőművesek hivatalos lapja, a „Világ”. Jászi (Jakobovics) Oszkárnak és országgröntő hárompontos testvéreinek liberáldemokratá vörös (magyarul: zsidó) ujságja. De hogy is ne! Látja a buzgó testvéreket a város háza nagytermében hogy felkötötték a kötelet, kezükben a kalapács, hogy folytassák a rombolást, ott, ahol nemrég abba kellett hagyniok. Látja a zsidó hitközségnek csak imént szabad levegőre jutott elnökét amint a katolikus egyház világi elnökét inzultussal fenyegeti s amint az épületes jelenetre helyeslően bólogatnak a másik keresztyén egyház előkelőségei. No ha így vagyunk, akkor már igazán minden a legjobb úton halad.

Akkor már igazán megértette Debrecen a „komoly építésnek szellemét,” amint a zsidó sajtótermék találoán mondja.

Vajjon nem ugyanazok a „megbízhatók” informáltak fent tisztelt lapírókat, akikől Orbók honatyja kapta a szemzetenszedett hazugságokat.

Vigyázz keresztyén magyar testvérem. Ha a Világ meg van elégedve a dolgok folyásával, akkor már csakugyan baj van.

Ujévi üdvözlések. Ujév napján Hubert Ottó főispánt számos küldöttség üdvözölte. Az államépítészeti hivatal élén Puskás Kálmán, a pénzügyigazgatóság küldöttsége élén Láncoz Károly főügyész helyettes üdvözölték. A vármegyén Szomjas Gusztáv főispánnal a központi tisztikar tisztelgett, valamint az állami hivatalok vezetői adták át jókívánságaikat.

Az antant-misszió a főispánnal. Az antant-misszió Debrecenben időző tagjai: Gaston de Lasusse francia, Frotier angol és merese Gian Gerolano Chiavari olasz tiszték ujév napján meglátogatták Hubert Ottó főispánt és üdvözölték. A misszió tagjai azután látogatást tettek Csóka Samu h. polgármesternél is.

Uj tb. tanácsnok. Hubert Ottó, Debrecen szab. kir. város főispánja dr Zempléni Kornél városi jegyzőt tiszteletbeli tanácsnokká nevezte ki. Örömmel adunk hírt e derék tisztviselőnk valóban megérdemelt kitüntetéséről.

Milliók károk szakadtak a város nyakába. Az oláhok a megszállás alatt teljesen fönkretették a debreceni kaszárnyákat. Milliókba került, míg helyre tudták állítani és újra lakhatókká tenni. A város azt hitte, hogy az állam fogja viselni a helyreállítási költségeket és felírt a honvédelmi miniszterhez, hogy a laktanyák helyreállítási költségeit térítse meg. Most érkezett e felíratra a válasz, mely kinos megdöbbenést keltett. Azt mondja a miniszter, hogy az állam nem vállalhatja a milliók költségeket, hanem írják az oláh megszállás által okozott károk számlájára. Miután a város ugyis milliók károkat szenvedett, ha még a kaszárnyák helyreállítási költségei is a nyakába szakadnak, akkor még évtizedek múlva is megsínyli az oláh megszállást. A városi tanács az ügyet a közgyűlés elé fogja vinni és újabb felíratban fordul a kormányhoz, hogy legyen tekintettel a város rendkívül szomorú anyagi helyzetére.

Ellenőrzik a szabadoktatást. A vallás és közoktatásügyi miniszter elrendelte, hogy Debrecen és Hajdúvármegye területére a szabadoktatást ellenőrző bizottságot alakítsanak, melynek szervezeti szabályzatát is megküldötte.

Jött szén! Ugyilátszik, a sok panasznak mégis volt hatása; kezd rendesebben jönni a szén. Szombaton 120, vasárnap 55 tonna szén érkezett. Ugy 6-év utolsó napján, mint újkor d. u. 4-től este 9-ig járt a vilamos vasút is! Hétfőn este 10-ig volt világítás, járt a villamos vasút is. Ma is lesz világítás, ha jön szén, mert — sajnos — semmi tartalékja nincs a világítási vállalatnak!

Az irredenta-szobrok leleplezése. A Területvédő liga értesítette a törvényhatóságokat, hogy az irredenta-szobrok leleplezését véglegesen január 16-ára tűzte ki. Debrecen város és Hajdúvármegye 3-3 tagu küldöttséggel vesz részt a szoborleleplezésen.

Az „áruforgalmi” kérelme. Az áruforgalmi rt. folyamodott a városhoz, hogy engedje el neki a kövezetvámot. A városi tanács úgy határozott, hogy kövezetvámmentességet nem ad, ellenben az átfutó (transzitó) áruk után kirótt kövezetvámot esetenként elengedi, illetőleg visszautalja, ha az áruforgalmi kérni fogja.

Fát a téglagyártásra. A városi tanács 130 öl balfát utalt ki a téglagyárnak, hogy üzemét folytathassa.

Halálozás. Vettük a következő gyászjelentést: Mély fájdalomtól lesújtva, de a mindenható Isten bölcs rendelkezésén megnyugodva, szomorú szívvel tudatjuk, hogy felejthetetlen jó férjem, apánk, nagyapám, vőm és rokonunk CSANÁDI EDE Debrecen szab. kir. város tisztviselője életének 60. dik boldog házasságának 34. ik évében 2 heti súlyos szenvedése után folyó hó 2. án éjjel, fél 12 órakor történt elhunytát. Felejthetetlen halottunk földi részeit január 4. én fél 3 órakor fogjuk Arany János-utca 50. sz. gyászháztól a református egyház szertartása szerinti tartandó ima után a Kossuth-utcai temetőben örök nyugalomra helyezni. Végtesztességtételre rokonainkat, barátainkat és ismerőseinket bánatos szívvel meghívjuk. Debrecen, 1921. január hó 2. Bánatos özvegye: özv. Csanádi Edéné szül. Percz Erzsébet. Gyermekai: Miklós nevével Hídvéger Erzsékvé, Imre menyasszonyával Dömösdy Szűcs Margittal, Sándor. Kis unokája: Piroška. Anyósa: özv. Percz Józsefné. Sógornője: özv. Balázs Antalné. Valamint a közeli és távoli rokonok.

A népbiztosok kegyelmi kérvénye

Budapest jan. 3. (Nemz. St. tel. jel.) A halálraítélt népbiztosok védői ma megjelentek Tomcsányi V. Pál igazságügyminiszternél, akinek előterjesztették a kegyelmi kérvény megokolását, amit a miniszter nagy figyelemmel hallgatott meg. Az igazságügyminiszter kijelentette, hogy az iratokat, mielőtt a Kuriától megérkezik, ami 2-3 hét múlva várható, a kormány a legtárgyalagosabban átvizsgálja.

Az Ébredő Magyarok beszerzési osztályában (Péterfia 76, délután 3-7-ig) bab, borsó, köleskása, mák, paprika, ecet és seprű kapható. Árut csak részleges tagok kaphatnak.

A kereskedő társulati polgári fiúiskolában a rendszer előadások január hó 17-én (hétfőn) kezdődnek.

Telket kérnek a vasutasok. A máv. alkalmazottak lakóházak építésére telket kértek a várostól. A városi tanács azzal utasította el a kérelmet, hogy a máv. alkalmazottak is benne vannak a közalkalmazottak házépítő szövetségében, tehát azzal együtt fog elintézését nyerni az ő kérelmük is.

Hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvák Nemzeti Szövetsége értesíti tagjait, hogy a tagsági igazolványukat Szent-Anna u. 12 sz. alatt a következő napokon és sorrendben vehetik át: január 8-án (szombaton) A. B. C. D. E. F. G., január 11-én (kedden) H. I. J. K. L. M. N. január 13-án (csütörtökön) a többi kezdőbetűs rokkant özvegy és árva. Tagdíj és igazolvány együtt 12 K az átvételénél fizetendő. Arcképet mindenki hozzon magával.

Segélyemlést kér a kollégiumi könyvtár. A kollégiumi könyvtár kerte a városi tanácsot, hogy a város közművelődési könyvtára részére járattat lapokat engedje át és az évi segélyt 5000 koronára emelje fel. A városi tanács csupán a kérelem első részét teljesítette.

Az utlevelek kiadásáról. A debreceni államrendőrség kapitánysága ezúton tudatja az érdekeltekkel, hogy 1921. január 1-től kezdődőleg mindennemű utlevél kiállítását kizárólag az államrendőrség utlevélosztálya eszközli.

A borbélyok újra tarifát emeltek. A borbélyok újra felemeltek tarifájukat. Ezután a beretválozas fésüléssel 7 korona, hajnyírás 15 korona, a géppel való nyírás 10 korona lesz.

Esküvő. Ezúton tisztelettel meghívjuk összes rokonainkat, barátainkat, ismerőseinket f. hó 5-én d. u. 2 órakor Deák Ferenc utcai izr. templomban tartandó egybekelési ünnepélyünkre. Fülöp Lóri és dr. Gődör Arnold.

A városi erdősegek bérbeadása. A tegnapi tanácsülés foglalkozott a városi erdősegek bérbeadási ügyével. Ugyanis Debrecen város mintegy 35 ezer katasztrális holdnyi erdejét egy hollandi pénzesoport az „Einhorn Amsterdam” 30 évre akarja bérbevenni. A pénzesoport nevében Ladányi Ferenc beadványban értesítette a tanácsot, hogy az „Einhorn Amsterdam” hajlandó 30 évre bérbevenni a város 35 ezer katasztrális holdnyi erdőségét 10 millió korona bérösszeg ellenében. A 10 millió koronányi bérösszeg mellett hajlandó a város rendelkezésére boesajítani 5 ezer öl tisztviselőfát, 5 ezer öl kompetenciafát és még 2 ezer öl fát az intézetek, iskolák céljára, azonkívül az erdősegen beruházásokat, munkáslakásokat, s vasuti hálózat megépítését biztosította. S végül 40 millió kamatmentes kölesönt. A tanács nem remél nagy dolgokat ez ajánlattól mindazonáltal utasította az erdőhivatalt, hogy érdelemesen informálja az „Einhorn Amsterdam” megbízottját.

A rokkantak javára dr. Nyíri Ernő ügyvé. 80 koronát küldött be hozzáuk. Rendeltetési helyére juttattuk.

Népszámláló biztosok figyelmébe! A tisztviselő földek bejegyzésénél nem (mint egyik helyi lap tévesen közölte) a „földbirtoka,” hanem a „földbirtok” szót kell alkalmazni. A számlálóbiztos urakat felhívom a hatványozott tevékenységre. Akik 5-én olyan helyzetben lesznek, hogy 10-én estig előreláthatóan nem tudják befejezni munkájukat, legkésőbb 6-án délig, vagy saját maguk, vagy revizoruk útján jelentésük ezt a körülményt a Közellátási Hivatalnál. Azok a számlálóbiztosok, akik munkájukat befejezték, a befejezés időpontját ugyanott tartoznak jelenteni. A vezetőség.

Füredi F. Gusztáv zeneestélyei során néhány új és az eddigiekkel vetekedő értékű koncertet készített elő. Január 15-re Liszt és ényt készült tartani, kevéssel utóbb, amint halljuk, Beethoven estét. Mindakettőre Höchtl Margot sikerült újból megnyernie művészi interpretornak, akinek tüneményes művészete Debrecen zenéért rajongó közönségét már teljesen meghódította s aki itt megértő és hódoló szeretetet talál. Az estélyek iránt, melyeket Füredi városunk zenei életében már számottevő tényezőkké érlelt, a közönség figyelmét ezuttal is felhívjuk, amíg végletesebb tájékoztatást adhatunk róluk.

Move közlemény. A „Move” debrecen városi és Hajdú vármegyei főosztályának választmánya e hó 7-én pénteken délután 3 órai kezdettel a városháza közgyűlési termében ülést tart. Kérem az elnökség és a választmány tagjait, hogy tekintettel a nagyfontosságú tárgyakra, teljes számmal és pontosan megjelenni szíveskedjenek. Kérem a vidéki választmányokat, hogy magukat szintén képviseltesék. Tárgysorozat: 1. Elnöki bejelentő, 2. Titkári jelentés, 3. Ügyesoportok jelentése, 4. Elnökségi indítványok, 5. Egyéb indítványok.

Törvénykezés

§ Az amnesztia a debreceni törvényszéken. A Kormányzó karácsonyi kegyelmi rendelete és az igazságügyminiszter utasítása alapján a debreceni kir. törvényszéknél is megkezdődött az amnesztia rendelet végrehatásának előkészülete.

Ma megalakult a kegyelmi tanács. Elnöke Kessler Lajos kuriai bíró, a debreceni kir. törvényszék elnöke, helyettes elnök Nagy Kálmán táblabíró, tanácselnök, tagjai Dávid Samu és Bereczky László törvényszéki bírák.

A törvényszék büntetőtanácsa 10 napos szünetet tart. Ezalatt az ügyészség összeállítja azoknak a névsorát, akiket kegyelemre ajánl. Az ügyészség azoknak a névsorát, akik a kegyelemben részesülhetnek, felterjeszti az Országos Bünygyi Nyilvántartó Hivatalhoz s felvilágosítást kér ezek felől, vajjon nem voltak e az utolsó 10 év alatt büntetve. — Ugyanis azok részesülhetnek csak kegyelemben akik 5 éven aluli büntetést kaptak, az utolsó tíz év alatt nem voltak büntetve, s kiszabadulásuk a közre nézve nem veszélyes. Akiket úgy az ügyészség, mint a kegyelmi tanács egyaránt kegyelemre ajánl, azokat feltételesen szabadlábra fogják helyezni.

Move közlemény. 1. Felkérem a tagokat, hogy tagsági könyveiket az 1921-es naptári évre megújítani s a tagsági díjak befizetését — január 3—31-ig — okvetlenül el ne mulasszák. — 2. A move-bazár állandóan nyitva Mindenféle ajándéktárgy kapható. Ugyanott kiállítva több hegedű s egy igen jó hangverseny-cimbalom, melyek jutányos áron eladók. A titkár.

Rendőri hírek. Életunt leány. Erdei Berta 17 éves guterdei lakos tegnap délelőtt marólugot ivott. Sérüléseivel beszállították a kórházba. Tettének oka szerelmi bánat. Állapota súlyos. — **Balesetek.** Rác András 32 éves, a Szalvator barakk lakója lábát törte. — Tulipán István 4 éves Wolaffka telepi kis fiú súlyosan összeégett. A mentők mind a két sérültet beszállították a kórházba.

Kollin Jenő fogtechnikai működését Piac-utca 16. sz. alatti (Alföldi takarékpénztár palotája) laboratóriumban megkezdte.

Orvosi hír Dr Brief Gyula fogorvosi rendelését Piac-utca 16. sz. alatt (Alföldi takarékpénztár palota) megkezdte.

Táncestély gazdálkodó (polgár) ifjak táncanfolyamának máj 5-én, az az szerdán bevezető tánc-télyt (próbabált) rendezek. Kezdeté d. u. 3 órakor, Belépődíj 15 K és a vizalmi adó, melyre az érdeklődőket ezúton hívom meg. Tisztelettel ifj. Schaff János.

Ifj. Schaff János táncintézetében, a „Royal”-ban az új táncanfolyam úgy gazdálkodó, mint iparos és kereskedőosztály részére már megkezdődött. Beiratást még elfogadok. Tanórák hétfőn, szerdán és pénteken.

Művészet

Füredy F. Gusztáv negyedik előadása. Január 15-én tartja Füredy negyedik zenetörténeti előadását. Bemutatásra kerül ezúttal Liszt Ferenc. Közreműködik *Höchl Margit*, a kiváló zongoraművész, akinek oly nagyszerű sikerei voltak a Schumann és a Chopin-előadásokon. Miután a jegyek legnagyobb részét a közönség már előre lefoglalta, kéretnek az érdeklődők, hogy a még meglévő jegyek iránt Méliusználattól kezdve intézkedni sziveskedjenek.

Színház

A színházak és mozgószínházak közleményei:

A cigányszerelem iránti óriási érdeklődésre való tekintettel a Csokonai színház igazgatósága a darabot 4-én kedden és 5-én szerdán bérletszünetben ismétli meg.

Opera estély a Vígsházban. Csütörtökön. Vízkereszt ünnepén, Várady Olga operanékesnő klasszikus operákból hangverseny estélyt tart, amelyen Verdi, Wagner, Beethoven és Brahms klasszikus művei fognak szerepelni.

Golkonda (amerikai film) indiai kaland 6 felvonásban. A főszerepeket W. Carlslake és Antonio Moreno játsszák, a film a legszebb amerikai produktum. Bemutatja az Uránia.

Deésy Alfréd filmje: Kamilla (egy az

eggyel) dráma 5 felvonásban. Főszereplők: Hollay Kamilla és Kornay Michael, bemutatja az Apolló. Előadások 5 és 7-kor.

Dollárt és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legeslegdrágábban vesz **Simon György** DEBRECZEN, Kossuth-u. 11.

Valutaárfolyamok

Budapest, január 3. (Nemz. St. tel. jel.) A budapesti tőzsdén ma a következő árfolyamokat jegyezték: Napoleon 17-60—95, angol font 20-70—11, dollár 595—603, márka 837—32, lira 20-10—20, rubel 298—300, lei 715—20, szokol 685—80, leva 620, korona dinár 14-40—20, lengyel marka 88—88 és fél.

A zürichi devizapiacra a magyar koronát 1.07 és féllel jegyezték.

Lengyel Fest, tisztít

Készíték gallérokat, kél-
zelőket, ingeket pon-
tos és szolid árban.
mindennemű férfi és női
ruhákat, gummikabátot
minden színre 8 nap alatt
CSAP J-U. 95. Pacsirta-u. sarok
Felvételi hely Piac-utca 63. sz. mosoda.

Kenyér árának felemelése.

A folyton emelkedő faárak miatt a múlt évi január hó 3-tól a hatósági listából előállított barnakenyér árát kgr.-ként 4 (négy) koronában állapítottam meg, a főzöliszből előállított fehér kenyér kgr.-ja továbbra is 12 korona 50 fillér marad.

Ezzel egyidejűleg a sütőhöz csak dítsévéget vitt házikenyér sütéséért kgr. 2 (kettő) koronában állapítottam meg.

Ugyancsak kettő koronát követelt a sütő az edényekben (tepsi, obasz stb.) süttött tésztaeműek minden kgr.-ja után.

Ugy a kenyér, mint a tészta sütéséért a kiszült állapotban mérve állapítottam meg. Tészta nál az edény a listával mérve értendő.

Debreczen, 1921. január 3.

Közélemezési ügyosztály

Sókiosztás

Január hó 6-tól a fogyasztóköntség a hatósági sójegy harmadik felvételére egy kgr. darált só t várható annál a kereskedőnél, melyekhez sójegyét előjegyeztette.

A só ára fogyasztók számára kgr.-ként 11 korona, ha a vásárló magától anyagot nem visz, a kereskedő zaeszkóért minden kgr. só után 40 fillért számíthat fel.

A kereskedők a sóutalványukat január hó 4-én a közélemezési ügyosztály listosztályánál átvehetik.

A sójegy első és második szelvényére sőt kiadni nem szabad.

A harmadik szelvényre, csak január 22-ig lehet sőt kiadni; e nap után ez a szelvény is érvényét veszti.

A beváltott szelvényeket a kereskedők a szokott helyen és módon január hó 24-től 29-ik terjedő idő alatt számolhatják el.

Debreczen, 1921. január 3.

Közélemezési ügyosztály

Villanymotor

vagy 2 lóerőt keresek 4-5 hétre, esetleg megvételre. Ajánlatot lap kiadóhivatalába kérek „Villanymotor” jellegre.

APRÓHIRDETÉSEK

Ügyvédi irodába

szerényebb igényű kisasszonyt azonnali belépéssel elfogadok — Cim a kiadóban.

Farkaskutyát,

himet, törzskönyvezett keres ugyanolyan nőstény párosításához. Belmájori intéző Tetétlen.

Gyakorlott

tanító elemi és polgári iskolai tanulókat tanítását vállalja. Borz-u. 28.

Róváry és Altmann

szűsők, piac 42. Pannónia épület. Bármilyen szakmába vágó munkákat pontosan és jutányosan készítenek.

Forgács István

műorás
Bádogos-u.

IRÓPAPÍR

fehér irodai és fogalmi eredeti csomagokban kapható lapunk kiadóhivatalában.

130 koronát

fizetek az arany grammjéért Arany Bika bérház Krámer

Butorozott

szobát keres szerkesztőségünk tagja. Cim a kiadóban.

Koros Sándor

férfi-szabó Naleleben Piac-u. 60.
Szabó készítői elegáns férfi öltönyök kaphatók.

Rikancsok

felvételnek fix fizetéssel és jutallékkal lapunk kiadóhivatalában

RONGYÓT

mosottat, keresek megvételre, 20—25 kilót napi áron. Cim a kiadóban

Butorozott

szobát keres szolid fiatal ember Sztupjár. Iparkamara. Gok.

Eladó

kettős számú Wertheim-kassza, finom egyes lószerszám, barna hosszú tisztítópeny, egy civil férfiöltöny, férfi cipők szwetter stb. P. terfia 25 I. emelet

Kocsis

ujtétől felfogadatik kész pénzfizetés és lakással. Vár-u, 8.

Debreczeni Gazdák

Bankja Részvénytársaság, Kossuth u. 17. Kőcsönöket folyósít házakra, földekre és értékpapirokra. Betéteket elfogad a betétek után kamatot ad. Értékpapirokat és idegen pénzeket vásárol és elad. Elfogad értékeket megőrzés céljából és bérbe ad (safé deposit) páncélrekeszeket. Takarékpénztár és bankügyletek minden ágazatával foglalkozik. — Feleknek minden pénzügyi műveletnél rendelkezésére áll.

MAKULATURA

50 kilogramos tételben eladó a kiadóhivatalban

Aranyat

mindenféle ezüstöt, brilliánsot, gyöngyöt vesz — Steiner Mihály Hatvan-u. 2. szám I. emelet

Bélyeggyár és vésőintézet

P. Ut. 1.
Batthyányi-utca 22.
Telefon 1365.

Olcsó ház

mélyen leszállított árért elköltözés miatt sürgősen eladó Csapokert, Apponyi utca 40. Azonnal beköltözhető.

Karácsonyi és Újévi ajándékok

Parfümök kimérve és adjuszálva, Manikour, Parfüm és Pésükaszták, mindenféle piperecikkek, szappanok stb. Korzó „ÉVA” arczkenőcs és szappan Telefon 14-80 legolcsóbban szerezhetők be a Telefon 14-80

Korzó Droguerában Piac-utca 42.

Uj találmány! Uj találmány!

Takarékos háziasszony

„Diadal” kézi mosógéppel

mossa hófehérre a ruhát. Ez a gép nem szagat, ötödrésznyi szappant fogyaszt és darabja csak 25 korona.

Viszonteladókna árendeményl Kapható

BLATTNER JÓZSEF

üveg képerlező üzletében Debreczen. Csapó-u. 1. sz.

Tölgyfarönk

1 éves vágású

200 cm. hosszú 15—30 cm. vastag, valamint Bükfa boksa szén teljeseen száraz, ömlesztve vagonfételekben azonnali szállításra kapható

Polyánszky Oreszt

tüzifa és szénkereskedőnél
Piac-utca 58. Telefon 182.

Csonka-Magyarország — nem ország!
Egész Magyarország — mennyország!
2809—1920. he.

Árverési hirdetmény!

Debreczenben 1920. évi május hó 24-én elhalt özv. Gyulai Istvánné Riedl Matild hagyatékához tartozó, háziutorok, ágyneműek, ruhák és edényekből álló indóságok a debreczeni kir. járásbíróság R. h. I. 5746—4—1920. számú végzése folytán 1. évi január hó 14-én és 15. napján mindenkor délelőtt 9 órakor kezdődő nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénz és vételi illeiek fizetése ellenében eladatni fognak és pedig a háziutorok — Batthyányi-u. 18. szám alatt az ágy és ruhaneműek valamint edényfélék a leltárbiztosi hivatalban Deák Ferencz-u. 19. sz. alatt.

Debreczen, 1921. jan. 1.

TÓTH IMRE
leltárbiztos.

Eladó ingatlanok

1 Apafy utcán 4 szobás családi ház
2 Geréby-telepen csinos kis családi ház
3 Geréby telepen 2700 négyszögöl területtel családi ház.
4 Sestakeriben 900 kvadrát szőlő házzal eladó, Dr. Zs. László irodája Maróthy György-utca 19. szám.

Lapkihordó asszonyok

felvételnek lapunk kiadóhivatalában Jelentkezni lehet Piac-utca 59.